

at anføre, henhører mere til anden end til første Behandling; jeg skal kun anbefale, at Forslaget kommer til anden Behandling, og jeg er overbevist om, at, hvorledes end Udvalget bliver sammensat, saa vil Ministeren finde den største Belysning til at imødekomme de Forslag, som han maatte fremkomme med, thi allerede forrige Aar var Udvalget og Ministeriet kommet til en ikke ringe Samstemning.

Kirke- og Underviisningsministeren: Jeg skal blot tillade mig to aldeles korte Bemærkninger med Hensyn til den sidste ærede Talers Foredrag. Den ene angaaer Slutningen, hvortil jeg blot skal bemærke, at det paa ingen Maade var min Mening, at Ordningen af Langelands Hjælpkasse skulde gjælde som noget Mønster, da jeg ogsaa troer, at Skolelærerne der ere for svagt repræsenterede; dette Punkt kan jo imidlertid blive udviklet ved 2den Behandling. Med Hensyn til den første Deel af den ærede Rigsdagsmands Foredrag maa jeg berigtige en Misforstaaelse, som han maafee er kommen i, fordi han ikke var tilstede ved Begyndelsen af mit Foredrag; det er nemlig ikke min Tanke, at det i og for sig skulde være ønskeligt, at Skolelærerhjælpekasserne blive sammendragne, saaledes, at de kom til at omfatte et heelt Amt. Jeg bemærkede blot, at, ligesom denne Idee laa til Grund for Skoleanordningen af 1814, saaledes er den endnu tilstede, hvorom nærværende Lovforslag bærer Vidne, og at, forsaavidt der i det Hele skulde være en Stemning i den Retning, saa vilde det frembyde Vanskeligheder, naar man nu omordnede Bestyrelserne af disse Kasser; men jeg har paa ingen Maade sagt, at en saadan Sammen dragning i og for sig skulde være det Ønskelige. Jeg maa tilføje, at efter mit Kjendskab til disse Kassers forskellige Bessaffenhed, troer jeg, at, dersom der er et Ønske i denne Retning, er det et Ønske, som vil være vanskeligt at sætte igjennem.

Saks: Det fornøjer mig at høre, at den ærede Minister giver den Dplysning, at der er en langt betydeligere Sum i Skolelærerhjælpekasserne, end Forslagsstilleren har vidst, nem-

lig 300,000 Rb., og der maa altsaa være Grund til at tage Hensyn til hvad der er foreslaaet af mig, angaaende Forbedring i Skolelærernes Aaar, at Skolelærerhjælpekasserne nemlig blive et Slags Fond for den Hjælp, der i det Hele taget skal udredes til Skolelærerne; det vil nemlig sees, . . .

Formanden: Troer den ærede Taler ikke, at disse Bemærkninger bedst knyttede sig til det vedkommende Lovforslag?

Saks: Jo! Men jeg vilde blot takke den høitærede Minister, fordi han har taget Hensyn dertil, navnlig forsaavidt at alle disse Kasser helst burde samles i een Amtsskolekasse; thi ellers er jeg bange for, at man her i Landet faaar saa mange Kasser, at man ikke veed nogen Redelighed paa dem, og saameget Skriveri og saamange Papirer, at man tilfaldt bliver altsaa meget belæstet, hver i sin Stilling, lige fra Ministeren til Præsterne.

Eschering: Jeg vil kun gjøre den Bemærkning, at de to Forslag, som ere stillede paa Dagsordenen ved Siden af hinanden, og som den sidste Taler berørte, paa en Maade danne en Modsetning til hinanden; skal det One fremmes, maa det Andet staae tilbage. Dette har den ærede Minister ogsaa udtalt, og jeg troer, at, som Sagerne nu staae, er det vistnok i de Paagjældendes Interesse, at man fremmer det nu foreliggende Forslag og lader det andet staae tilbage, thi, gjør man ikke det, saa tager man med den ene Haand, hvad man giver med den anden. Her ere vi paa et Omraade, hvor det ikke er vanskeligt at bevæge sig; der eksisterer Kasser med temmelig bestemt bestemte Formaal, og, ved at udvikle disse Formaal, komme vi ad mere eller mindre directe Veie til at gavne saavel Skolelærerne som Communerne; Skolelærerne nemlig, idet deres Efterladte høste Gavn deraf, og Communerne, idet vi bevirke Forfremmelse for yngre Mænd, ved at lette Bortskjærselsen af dem, der ere ude af Stand til at forvalte deres Kald, men uden derved at vælte hele Byrden over paa Kommunen. Jeg troer, at, naar man holder disse to Synspunkter fast, vil man erkjende, at denne Sag maa finde sin Afgjørelse, førend vi kunne tage fat paa den anden, som uden